

Департамент освіти і науки
Вінницької обласної державної адміністрації (15.11.2019)
КВНЗ “Вінницька академія неперервної освіти”
II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з екології (11 клас).
Завдання групи А (за вірну відповідь 0,5 бала)

Уважно прочитайте запитання. У цих завданнях правильним є лише один варіант відповіді.

1. Рекреаційна територія: а) сукупність абіотичного, біотичного та соціального середовищ, що спільно впливають на людину та її господарство; б) насадження навколо населених пунктів, що виконують санітарні та протизабруднюючі функції; в) територія, що охороняється і повністю вилучена зі сфери господарського використання; г) ділянку суходолу чи водної поверхні, яка призначена для відпочинку людей, відновленні їх здоров'я та працездатності; д) територія, яка внесена як об'єкт культурної спадщини.
2. Сучасні уявлення про “екологічну нішу” подав вчений:
а) Д. Хатчинсон; б) Ю. Одум; в) Д. Грінелл; г) М. Реймерс; д) Е. Зюсс.
3. Сукупність генофондів різних популяцій одного виду це розмаїтість:
а) популяційна; б) екосистемна; в) внутрішньовидова; г) міжвидова; д) угруповань.
4. Екологічна безпека: а) комплексна система спостережень, оцінки та прогноз змін стану довкілля; б) сумарна кількість відходів, що дозволяється підприємству для скидання у навколишнє середовище; в) будь-яка діяльність людини, яка виключає шкідливий вплив на довкілля; г) заходи з метою приведення навколишнього середовища у стан, що найбільш відповідає потребам господарства; д) стан та умови довкілля при яких забезпечується екологічна рівновага.
5. Термін "біоценоз" ввів: а) К. Мебіус; б) А. Тенслі; в) В. Сукачов; г) Ю. Одум; д) К. Раункієр.
6. Тварини, які здатні до швидкого плавання і долання сили течії об'єднуються в екологічну групу, яка називається: а) планктон; б) нектон; в) бентос; г) нейстон; д) епінейстон.
7. Водні мешканці, які здатні переносити широкі коливання вмісту кисню у воді, їх називають:
а) еуоксиданти; б) евриоксиданти; в) мегаксиданти; г) макрооксиданти; д) мікрооксиданти.
8. Організми, які не витримують широкої амплітуди температур:
а) стенобати; б) стенобіоти; в) стенотерми; г) стеногалінні; д) стенофоти.
9. Вкажіть рослини, які найбільше витривалі до забруднення повітря: а) туя, сосна, ялина; б) тополя, бузина, акація; в) клен, тополя, бузина; г) лишайник, липа, клен; д) туя, бузина, тополя.
10. Петрофіти - рослини, які зростають на: а) піщаних ґрунтах; б) кам'янистих ґрунтах; в) глинистих ґрунтах; г) мочарних (мочаристих) ґрунтах; д) ґрунтах, збагачених азотом.
11. Живучість екосистеми: а) сукупність усіх стадій розвитку екосистеми; б) здатність екосистеми витримувати порушення балансу екологічних компонентів або інтенсивні антропогенні навантаження без розвитку всередині її процесів деградації; в) сукупність всіх живих організмів, що мешкають на Землі; г) здатність системи перебудовуватися у відповідності до змін довкілля; д) витривалість екосистеми.
12. “Зазвичай у природних біогеоценозах кількість екологічних ніш збігається з кількістю видів, які цей біогеоценоз населяють” - це ...
а) правило Одума; б) принцип Гаузе; в) закон Коммонера; г) закон Вернадського; д) закон Вант-Гоффа.
13. Забруднення: а) початкова стадія порушення екологічної рівноваги ландшафту під впливом діяльності людини; б) погіршення стану навколишнього середовища; в) напружений стан взаємовід-носин між людиною і природою; г) привнесення в природне чи в антропогенне середовище нехарактерних для нього речовин, що мають шкідливий вплив на людину, флору та фауну; д) погіршення екологічного стану середовища життєдіяльності людини.
14. Найбільшим споживачем водних ресурсів є: а) нафтопереробна промисловість; б) сільське господарство; в) військова промисловість; г) хімічна промисловість; д) енергетичні об'єкти.
15. “Цвітіння води”, викликане синьо-зеленими водоростями, називається:
а) консорцією; б) синусією; в) евтрофікацією; г) сукцесією; д) клімаксом.

Завдання групи Б (за вірну відповідь 1 бал)

Уважно прочитайте наступні запитання. У завданнях цієї групи правильними можуть бути від 1 до 5 варіантів відповідей.

16. Основні критерії, що характеризують процес евтрофікації водойм є: а) зменшення концентрації розчиненого O₂; б) збільшення вмісту біогенних компонентів; в) збільшення вмісту завислих речовин, особливо органічного походження; г) поступова зміна популяцій водоростей з домінуванням синьо-зелених і зелених; д) збільшення мутності води.
17. Перелічіть ознаки (параметри) за якими може бути охарактеризована популяція:
а) різноманітність; б) чисельність; в) щільність; г) запас біомаси; д) смертність.

18. Основними категоріями біорізноманіття є: а) різноманіття індивідуальних організмів за віком, життєвим станом і статтю; б) різноманіття популяції за їхніми структурними типами; в) різноманіття видів (генотипів); г) різноманіття екосистем; д) різноманіття угруповань.

19. Явища опустелювання пов'язані: а) із зменшенням біорізноманіття; б) із розвитком парникового ефекту та збільшенням антропогенних навантажень; в) із розвитком озонових дір в атмосфері; г) із випаданням кислотних опадів; д) із проявами смогу.

20. За В.І. Вернадським біосфера складається з: а) живої речовини; б) біогенної речовини; в) косної (кістякової) речовини; г) біокосної (біокістякової) речовини; д) речовини в радіоактивному розпаді.

21. Наука про поведінку тварин: а) екологія; б) зоологія; в) етологія; г) фізіологія; д) ентомологія.

22. Основні причини скорочення лісових ресурсів: а) використання лісів як палива; б) вирубка лісів з метою збільшення сільськогосподарських угідь, під будівництво міст, доріг; в) зникнення багатьох видів рослин і тварин; г) деградація лісів через забруднення повітряного середовища, ґрунтів; д) воєнні конфлікти.

23. Провідна роль у підтриманні сталого газового складу в атмосфері належить:

а) мікроорганізмам; б) грибам; в) рослинам; г) тваринам; д) людині.

24. Головні ґрунтоутворюючі фактори:

а) клімат; б) материнська порода (геологічна основа); в) рельєф; г) живі організми; д) час.

25. Біологічний оптимум - це: а) таке сполучення екологічних факторів, що є оптимальним для рос-ту, розвитку і розмноження й характерне для всіх видів; б) найсприятливіше сполучення екологічних факторів оптимальних для росту, розвитку і розмноження організмів; в) найсприятливіше сполучення кліматичних факторів; г) найсприятливіше сполучення антропогенних факторів; д) найсприятливіше сполучення абіотичних факторів.

Завдання групи В (за вірну відповідь 1,5 бала)

I. Знайдіть відповідні показники групи А показникам групи Б

А	Б
26. 1) Наука, що вивчає котів	А) Малакологія
2) Наука, що вивчає змій	Б) Фелінологія
3) Наука, що вивчає поведінку тварин	В) Серпентологія
4) Наука, що вивчає павуків	Г) Етологія
5) Наука, що вивчає молюсків	Д) Арахнологія

II. Знайдіть відповідні показники групи А показникам групи Б

А	Б
27. 1) Термін “популяція” запропонував	А) К. Шюетер
2) Термін “біосфера” запропонував.	Б) Е. Зюсс
3) Термін “синекологія” запропонував	В) В. Йогансен
4) Найпопулярнішу класифікацію життєвих форм рослин розробив	Г) К. Раункієр
5) Поняття “екосистема” ввів	Д) А. Тенслі

III. Знайдіть відповідні показники групи А показникам групи Б

А	Б
28. 1) Види з вузькою екологічною валентністю	А) Стенотермні
2) Види з вузьким діапазоном по відношенню до солоності	Б) Стенобіонти
3) Види з вузьким діапазоном по відношенню до світла	В) Стенофоти
4) Види з вузьким діапазоном по відношенню до температури	Г) Стеногалінні
5) Види з вузьким діапазоном по відношенню до кислотності ґрунту	Д) Стенотрофні

IV. Знайдіть відповідні показники групи А показникам групи Б

А	Б
29. 1) Рослини, що існують в посушливих районах	А) Гігрофіти
2) Рослини, які запасують вологу на сухий сезон в стеблах чи листках	Б) Мезофіти
3) Рослини, які існують в умовах середньої зволоженості	В) Гідрофіти
4) Рослини, які існують в умовах високої зволоженості	Г) Сукуленти
5) Водні рослини	Д) Ксерофіти

V. Знайдіть відповідні показники групи А показникам групи Б

А	Б
30. 1) Підтримання оптимальної чисельності популяції -	А) Гомеостаз
2) Перехід між двома чітко відмінними угрупованнями -	Б) Моноцен
3) Послідовна зміна стану екосистем місцевості -	В) Сукцесія
4) Об'єктом вивчення аутоекології є	Г) Екотон

